

CENA listu: U pretplatni za čitavu god. K 48 — za pokupljanje K 24 —, tromešecno K 12 —, mesecno K 4 —, u maloprodaji 16 fl. pojedini broj. OGLASI primaju se u upravi lista, trg Custoza 1 Tisak Jos. Krmotića.

oktobra 1918.

HRVATSKI LISTI

Izlaže svakog dan u 5 sati ujutro.

Vlasnik i izdavač dr. Lovre SCALIER, odvjetnik, Pula, ulica Carara 3. (Naročni Dom). Uredništvo Šibenska ul. 24. — Odgovorni urednik Ivan MARKON, Pula. — Rukopisi se ne vraćaju, Cek. br. aus. pošt. št. 26795.

Broj 1175.

Godina IV.

Wilsonov odgovor na nemacku notu.

Tekst note.

Washington, 14. (D. u.) Reuter. Državni tajnik danas posle podne saopćio privremenom zvrsuvaču poslova Svjetske i zastupniku nemačkih interesu u Udrženim državama:

Državni odeo, dne 14. oktobra. Gospodine!

Odgovarajući na saopćenje nemačke vlade od 12. oktobra, kje ste mi danas predali, saopćujem:

Neogranjeni prihvati uvetu, koju je predsednik Udrženih država utemeljio u svojoj poslanici na Kongres od 8. I. 1918. i u svojim sledećim poslanicama sa strane nemačke vlade i velike većine vlastaga, davaju predsedniku pravo, da poda glede na saopćenja nemačke vlade od 13. oktobra 1918. otvorenu i ispravnu izjavu. Mora postojati potpuna sasnost o tome, da su provadjanje ispravljenja i uveti primirja poslovi, koje mora vlada Udrženih država i saveznika prepustiti savetu vojničkih snaljnika a predsednik oseća dužnost, da izjavlji, da vlada Udrženih država ne može prihvati nikakvo stanje, koje ne pruža posve zadovoljujuće sigurnost i jamstva, da će sadašnja vojnička nadmoć saveznika na fronti potrajati. Uzdaže se i može smatrati posve sigurnim, da će to biti i sud i odaka alijančnih država. Predsednik smatra svojom dužnoću, da dometne, da niti vlada Udrženih država niti on ne mogu biti sigurni, da će vlade, koje su zdržene sa Udrženim državama kao ratnje države, pristati na to, da uzmu u obzir pričinjaju protuzakonite i nečoveće praktike, kod kojih još ustraju. U isto doba, kad nemačka vlada pristupa vlasti Udrženih država sa mirovnim predozloma, zaposlene su ujezne podmornice time, da potapljuju putničko parobrode na moru i ne samo parobrode, već i ladje, na kojima se putnici i momčad bazuju spasi. Kod prisilnog svog uzmaka iz Flandrije i Francuske nemačke vojske idu putem hirolog razaranja, što se uvek smatralo povredom pravila i običaja civilizovanog ratovanja. U koliko su uništena, sela i gradovi oplaščani su sasama mnogo je puta i samo pučanstvo odvedeno. Ne može se očekivati, da će narodi, asocijirani proti Nemcima, pristati na primirje, dok će se nastaviti bedela, plačkanja i pustošenja, na koja pravom gledaju zgrajanjem i ogorenjem srcem. Potrebno je takodjer, da predsednik veoma svečano upozori nemačku vladu na koncesiju i na jasnu namenu (not the language and intent) jednog mirovnog uveta, kojeg je nemačka vlada sada prihvatala. Sadržan je u poslanici predsednika od 4. jula ove godine, koji je izrekao u Mount Vernon. Ovaj uvet traži uništenje samovoljne vlasti svuda, koja imade moć, a sama, tajne i odlukom svoje volje smeta mir; tako za sada nije moguće, da se ova vlast uništi, nora se smanjiti njezinu moć do faktične nemoći; vlast, koja je de sad odlučivala sudbinom nemačkog naroda, pripada baš onima, na koje je predsednik merio.

Nemačka vlada imade izbor, da to promeni. Gore imenovane reči predsednika tvore naravski uvet, koji se mora ispuniti pre mira, ako se taj mir hoće postići akcijom samoga nemačkoga naroda. Predsednik oseća se obvezanim da izjavlji, da će provedenje mira po njegovom mnenju zavisiti od odredjenosti i obvezatnosti karakteru jamstava, sto se mogu pružati tom temeljnom akcijom. Neophodno je potrebno, da narodi, zdržani proti Nemačkoj, nedvoumno znaju, s kim imadu da pregovaraju.

Predsednik odaslaće posebnu notu c. i k. vlasti Austro-Ugarske.

Primiti, gospodine, ponovo osiguranje mog veleštovanja:

Robert Lansing.

Grof Burlan o Wilsonovom odgovoru.

Beč, 16. Odsek za vanjske poslove austrijske delegacije sastao se danas u prisutnosti zajedničkih ministara. Predsednik Bärnreiter predložio je neka se odustane od čitanja egzpoze (kojega nismo pričeli), pošto ne sadržaje ništa, što bi ikoga u tržavi i izvan nje mogao interesirati o. u.). Ministar Burlan pozivlje se na svoj jučerašnji egzpoze te veli, da hoće samo sa nekoliko reči prikazati, u koliko je od jučer na danas nastala promena u položaju. Dogadjaji razvijaju se brzo. Međutim stigao je odgovor Wilsonov na nemačku notu. Mogu ustanoviti, kazao je ministar, da me po mironu spiljanju sadržaja ne može baš ništa ponukati, da pozovem ama samo jednu reč od tog jučerašnjeg egzpoze. U početku tog egzpoze istaknuo sam, da se svim narodima stvara izgled, da će u do-

gleđno vreme uspeti obustaviti na svim frontama neprijateljstva. Ovu nadu gojim još danas; uočimo li naime odgovor Wilsonov, a to nema u njemu nijedne točke, koja bi bila kadra, da osuđeti nadu, e štojmo lik pred koncem neprijateljstva. Prema položaju stvari ne mogu se neprijateljstva nastavljati. Izvadimo li iz Wilsonove note pravu političku točku, da je Nemačka ostala dužna da ispunil jedan uvet, koji je prihvatala i koji mora biti proveden još pre mira, uvet naime, da nijedna sila ne sme više da imade pravo, da slobodno odlučuje o miru i ratu, ova se točka rešava time, što vlada u Nemačkoj promenom ustava upravo nuda provadja ove uvete. Što se tiče tehničkih preduveta primirja, to su čisto vojnička pitanja. Posve je naravno, da pregovaranja i odluke o obliku primirja zavise jedino o vojničkim čimbenicima a reči predsednika Wilsona, koje vele, da će ove odredbe stvoriti samo vojnički čimbenici neprijatelja, ne smemo uzimati suviše tragički. Pregovaranja o primirju — za to su pregovaranja između dva strana — vodile obo stranke. Time nastaje ona komisija, o kojoj se govori u nemačkom odgovoru. Posve smo osvudćeni, da će Nemačka biti u stanju, da na najusretljiviji način odgovori na one Wilsonove točke, koje se tiču ublaženja vodjenja rata. Ne verujem, da će Wilsonov zahtevi prelaziti ono, što odgovara po svoj prilici i nepraktičim namerama, da sadr, kad se rati može smatrati već dovršenim, mora da vlada težnja, koja će i vladati, da se izbegne neke suručnosti ratovanja. Razume se po sebi, da će se isto tražiti i od protivne strane. Umljivo jest takodjer, da će Nemačka tražiti, da joj se u prvom stadiju pregovaranja ne stavlja takve uvete, koji nisu složivi sa poštenjem Nemačke. Kod toga možemo se posve otvoreno i odlučno pozivati na one Wilsonove rečenice, u kojima je izjavio, da budući mir ne sine da bude mir sile. — Posle govora ministra Buriana odlučilo se odgoditi raspravu o Burianovom egzpoze do sutra. Međutim postoji nada, da će stići Wilsonov odgovor c. i k. vlasti.

RATNI IZVESTAJI:

Austro-Ugarski.

Beč, 16. (D. u.) Službeno se saopćuje: Talijansko bojište: Na Sasso Rosso osuđuju se naše sigurnosne čete talijanski nasrtaj. — U Srbiji i Albaniji provadaju se naše kretnje i mere bez utecaja protivnika. — Poglavnica generalnog stožera.

Nemački.

Berlin, 16. (D. u.) Iz velikog se glavnog stana službeno javlja: Zapadno bojište: Vojna skupina naslednika prestolja Ruprechta: U Flandriji nastavio je neprijatelj svoje navale. Njegov glavni nasrtaj bio je upravljen proti Thouroutu i proti železnicu Isegheim-Kortryk. I proti ostaloj vojnoj fronti poveo je neprijatelj više puta, poduprт oklopiljenim vozovim, žestoke napadnje, na pojedinim mestima određuju se su boreći i odbijale neprijatelja u stražnjim stecilištima, više puta protunastajima. Na severnom napadajnom krilu ostao je Thourout u našim rukama. Pokušaji neprijateljevi da nasrće između Merkhem i Thourouta u severnom pravcu, bili su u prvom redu zaprečeni od četa 38. domobranske divizije, Južno od Thourouta držali smo ertu Lichtervelde-Iseghem. Južno od Iseghema pošlo je protivniku za rukom prodreti preko pruge Isegheim-Kortryk. Istočno od pruge zaustavili smo ga. Zapadno i jugozapadno od Lille odmakli smo nešto našu ertu od neprijatelja. — Vojna skupina nemačkog naslednika prestolja: Između Bohain i Oise navalio je neprijatelj ponovo nakon jakog delovanja topništva. Severno od ertce Bohain-Aisonville zadržali smo ga našom paljbom. Aisonville bio je održan nakon zetokih bojeva proti neprijatelju, koji je s jakim silama više puta navaljivao proti obim stranama sela i proti selu samome. I neprijateljski napadaj, što je provajljava severno od Oise, izjavljuje se pred našim crtam. Bavarska šesta divizija pešadije, koja stoji već tedne skoro neprekidno u boji, opet se osobito odlikovala. Bojevi pred našim novim polozajem severno i severoistočno od Laona i zapadno od Aisne, u kojima smo mi naneli protivniku višestruke teške gubitke. Neprijatelj stoji tu južno od Serre i nekako na ertci Liesse-Sissone-Le Thour-St. Germain. Na fronti Aisne izvidnički dogadjaji između Olyzy i Grand-Pre na Mouron uzduž Aisne bio je isprženjen maleni izbočni položajni luk. Cete, što se tamo bore, postigle su i jučer opet cilj, za kojim se islo prejaznim držanjem luka. — Vojna skupina pl. Galowitzova: Između Aragona i Maide ponovno su se izjavile navale Amerikanaca u našoj vatri i našim protunastajima. Neprijatelj je takodjer jačer unatoč uvoženju daleko

nadmoćnih sila i jakog topništva i usprkos podupiranju od oklopiljenih vozova dobio samo malo prostora. Severno od St. Juvina, u šumi Batherville i severoistočno od Cunela svršili su se bojevi kad je pao mrak. Na istočnoj obali Maase iscepali su se napadaji, upravljeni između Maase i severozapadno od Beaumonta u nepreglednom šumskom području u jako žestoke pojedincane napadaje, koji su se svršili u našu korist. Amerikanci pretrpeli su i jučer opet izvanredno teške gubitke. — Ludendorff.

Rat.

U Flandriji započela je na na fronti od preko 30 kilometara nova, velika bitka. Za dva dana uspele je Francuzima i Belgijancima da napreduju za prosečno 10 kilometara u dubini. Bojevi sveudilj još traju. Usledake izbočine fronte, koja je time nastala u opsežnom polukrugu oko Yperna, ugrožena je na jednoj strani Ostende a na drugoj strani Lille. Posledica je te ofenzive bila, da su Nemci zapadno i severozapadno od tog mesta pretrpeli nešto svoje položaje. Na ostalim frontama ljuši bojevi, bez znatnije promene.

London, 15. (D. u.) Englezi osvojili su Menin.

Francuski istočni izveštaj od 13. Srpske čete uz podupiranje saveznih četa nastavile su oslobođanje svog područja. Grčke su bojne sile sudejovale pri njihovim operacijama. Mi smo s naše strane napredovali u pridobijavanju istočne Makedonije, koju su Bugari ispraznili. Pri sjajnim bojevinama, koje donesoše posed Prizrena i Mitrovice, učinile su francuske čete broj zarobljenika. Zauzele su u posed lazarete, u kojima su se nalazili mnogobrojni bolesnici i ranjenici, između njih i austro-ugarski general, kome je bila poverena uprava Albanije. Zaplenile su osmog toga znatna skladišta i zeljeni kog materijala.

Engleski izveštaj od 14. oktobra javlja, da je u Flandriji uvelila u 5 sati navalu, koja je polučila uspehe. Belgijanci su dopremili 3500, Francuzi 2500, a Englezi 2200 zarobljenika. Broj zaplenjenih topova nije poznat.

Američki izveštaj od 14. Jutros prešli smo daleko preko crte Cunel-Romagnes. Naše ophodnje staje u šumi Bononville. Naše nasrtajne čete prodrije su položaje S. Georg-Landroes. Bilo je učinjeno poprečno 750 zarobljenika.

Belgijski izveštaj od 14. oktobra. U 5 sati 30-minuta ujutro navalile su belgijske čete u uskom sudejstovanju s Francuzima na fronti od preko 20 kilometara između Haudzame i ertce Roulers-Mennin. Kršeći neprijateljski otpor, napredovali su čete znatno na celoj fronti, pri čemu su oslobođile mesta Haudzame, Cortemarck, Geete St. Josef, Hooglede, Beveren, Rumbeke, Bethem, Ouckene i jugao St. Eloy. Prema podnevu zauzeli su Francuzi na juriš grad Roulers. Dalje istočno napredovali su Belgijanci boreći se preko 10 kilometara, doprili do Iseghema i pristranka Laudelede, oslobođivši pri tom mnogobrojne civilne osobe. Njihovo napredovanje koleba se između 4 i 10 kilometara. Letači saveznika opravili su mnogo korisna posla. 6000 zarobljenika već je nabrojeno, od kojih su polovicu zarobili Belgijanci, 6 potpunih baterija bilo je zaplenjeno kao još i neizbrojeni topovi i znatan drugi plen. Neprijatelj je potmetnuo vatru u Roulersu, Cortemarcken, Hooglede i Gate i proučio eksplozije u Roulersu.

* Krunsko veče. 15. oktobra u jutro obdržavalo se pod predsedanjem vladara u Beču krunsko veče, kojemu su prisustvovali ova ministra-predsednika kao što i zajednički ministri.

* Austrijska je delegacija obdržavala danas poslednje plenarnu sednicu, na kojoj su se proveli naknadni izbori za odseke. Finansijski je ministar predložio novi privremeni proračun. Među prispevima spisima jest upit nemackih zastupnika na ratnog ministra, koji se tiče odredbe zapovednika na vojne skupine generala konjice Franc Rohra, učinile se uapsi i internira državni zastupnik i sveučilišni profesor dr. Waldner, dalje interpellacija dr. Kotšca na ministra vanjskih posala o stanovalstvu Jugoslavije kroz primirje i mirovnim pregovaranjima, kako se ima dopustiti da zastupnici naroda vode i proveru ova pregovaranja, koji će se konstituirati u narodnu vladu te o premeštenju jugoslavenkih pukavniča u domovinu. U uvodu ove interpellacije ističe se, da su središnje vlasti prihvatile Wilsonovo

va načela od 12. februara 1918 i da je time bilo samoodređenje naroda proglašeno glavnim načelom čovečanstva. Prema tom načelu ne smije nijedan narod bez njegove dozvole biti vladan i upravljen i da jugoslavenski narod neće nikad pristati uz rešenje, koje ne bi ujedinilo Slovence, Hrvate i Srbe u vlastitu, suverenu državu. Samo time zajednica je tom narodu samouprava. Dalje jedna interpelacija dr. Korošca i Staneka na ratnog ministra i zajedničkog ministra finansija, ticeća se namiravanog dizanja tačca i internovanja u Bosni i Hercegovini; dalje jedna interpelacija Fona i dr. Korošca na ministra vanjskih posala i ratnog ministra, koja se tiče premeštenja — ratnog područja u jugoslavenske zemlje; jedna interpelacija Klofača i drugova, ticeća se stanovišta češko-slovačkog naroda k primirju i mirovnim pregovorima; jedna interpelacija dr. Klofača i drugova, neka se prepreči svaki posebni korak ugarske vlade nasuprot pripadnosti slovačkog naroda k češkoslovačkoj državi; interpelacija talijanskog zastupnika Concija, koja se tiče ukinuća iznimnih odredaba napram talijanskom narodu. Poljski su delegati predali izjavu, u kojoj vele, da svi poljski zastupnici u državnom saboru priznaju izjavu, podanu 2. oktobra u državnom saboru, kao jedini politički temelj za poljski narod u monarkiji i da se od trenutka smatraju k ipripadnici i gradjani nezavisne poljske države. C. i k. se vlada pozivlje, da poduzme sve potrebite korake, koji će dovesti do provedenja Wilsonovih načela i da učini sve, da poljski narod na mirovnom kongresu dodje do svog prava. Privremeni proračun, predložen od zajedničkog ministra finansija, predaje se finančnom odseku. — Naredna će se sedница sazvati pismenim putem.

* Ko će zastupati Austriju na mirovnim pregovorima? Na to pitanje odgovara „Arbeiter Zeitung“: „Nemački je narod u Austriji priznao pravo samoodređenja drugim naroda, no on to pravo zahteva i za sebe. Moramo priznati drugim narodima pravo, da pošalju na mirovnu konferenciju svoje zastupnike, no moramo to pravo zahtevati i za sebe. Ni mi ne možemo ostaviti zastupanje svojih interesa grofu Burlanu, Berchtoldu, Tisz. ili Conradu pl. Hötzendorfu. Slobodno izabrani zastupnici nemačkog naroda u Austriji moraju se složiti u narodnu skupštinu i iz sredine izabrati narodnu egzekutivu te si izvoštiti pravo, da zastupaju na mirovnim pregovorima nemački narod u Austriji. Imenovana tri grofa donela su rat; mir će sklopiti zastupnici naroda.

* Karolyi i Lammasch. „Pesti Naplo“ donosi razgovor s grofom Karolyjem, u kom je Karolyi proglašio, da je u Beču imao odulji razgovor s dvorskim savetnikom profesorom Lammaschem, kojega bi rado video na mestu izvanjskog ministra! Na pitanje hoće li preuzeti zadaću ugarskog mirovog delegata, odgovorio je grof Karolyi: „Zaista! Uveren sam, da u tom položaju mogu iskazati naoru veće službe nego li na svakom drugom mestu“.

* Wekerle ostaje na kormili. Kako doznaće „Magyar Tudósító“ s upućenog mesta, nije Njegovo Veličanstvo prihvatio ostavku ugarskoga kabineteta. Njegovo je Veličanstvo pozvalo u Beč boravećeg ministra predsednika Wekerlea k sebi te mu je saopšto, da ne prihvata ostavku ugarske vlade i da uživa potpunoma njegovo poverenje.

* Wekerle govor. Budimpešta, 16. (D. u.) U današnjoj sednici zastupničke je kuće uzeo ugarski ministar-predsednik dr. Wekerle reč te izjavio, da usled političkog položaja, ne može da predloži kući demokratičke reforme. Mora se ograničiti na akciju za mir i na uređenje odnosa Ugarske prema novoj Austriji. Pošto se Austrija federalizira, može između jedne i druge državne pole postojati od sada unapred samo personalna unija. Na tom temelju organizovaće Ugarska vanjskopolitičke, gospodarske i vojničke poslove. Da se očuva Ugarskoj integritet ne valja stupiti u progovaranja s narodnostima, ali treba uzeti u obzir njihove želje te prema tome udesiti zakonske osnove. (!) Iz drugog se stanovišta mora prosudjivati naš odnosaj k Hrvatskoj, kojoj ćemo ispuniti po mogućnosti želje u željenom okviru (!) po samostalnom razvoju. (Hrvatska zavisi dakle o madžarskoj milosti!) O. u.) Ministar-predsednik primećuje, da prelaz k samostalnosti neće uslediti tako brzo. Valja pristupiti k poslu. Ministar predsednik ističe kao glavnu zadatku, da treba sačuvati one sigurne temelje, koji će kod mirovnih pregovaranja opravdavati ugarsko državno jedinstvo te urediti odnosa s Njegovim

Veličanstvom i s novom Austrijom. Posle Wekerlea govorili su različiti govornici te je došlo do burnili prizora. (!) ispraznili govori Wekerlea i ostalih madžarskih zastupnika od sporedne su za nas važnosti. Ugarski parlament po svom suslavlju nema prava, da opstoji u 20. veku a s demokracijom nema posla. Sve napinjanje i naprezanje nema vrednosti. Ugarske će se prilike urediti pravedno, na temelju prava samoodređenja a da se neće pitati ni Wekerlea, ni Tiszu ni ostale madžarske žonglere. O. u.) * Prave samoodređenja za Nemce u Ugarskoj. Nemački zastupnici, koji su članovi skupine Teuflove i Pantzove, prihvatali su zaključak, u kojem se proglašuje potreba provedenja prava samoodređenja za Nemce u Ugarskoj. U zaključku se veli, da je iza priznanja prava samoodređenja naroda u ovoj državi uloženo u ruke Nemaca svetostepanske krune, da slobodno odluče o svom pripojenju k nemackoj Austriji. Nadalje se zahteva saziv svih nemačkih državnih zastupnika u narodnu skupštinu sa sedištem u Beču, i ustrojenje narodne vlade Nemaca u sporazumu s tom skupštinom.

* Prince Maks ostaje državni kancelar. Prince Maks, sadašnji nemački kancelar, poslao je u svoje doba — god. 1917 — poznatom nemačkom političaru princu Hohenlohe u Švicarsku pismo, u kojem se izrekao proti politici saborske većine te istaknuo, da je i njegova namera, da se vojnički položaj što više politički iskoristi. U tom je pismu zauzimao dačke baš protivno stanovništvo od svog današnjeg. Ovo je pismo dospelo u antantine ruke, te bilo priopćeno ovih dana. Socijalni demokrati tražili su radi toga odstup nemackog kancelara, jer su ga smatrali kompromitovanim. Sada javlja Wolffov ured, da su socijalni demokrati izjavili da obzirom na opći politički položaj nemaju ništa proti ličnosti novoga kancelara.

* Krštenje i očišćavanje Nemačke. Berlin 15. (D. u.) Wolffov ured javlja: Savezno veće odobrilo je danas zakonsku osnovu o promeni članka 9. državnog ustava. Odlomak 2 članka ima se promeniti tako: za navoštenje rata u Imenu države potrebno je odobrenje saveznog veća i državnog sabora, osim, ako je usledila navela na savezno područje ili na njegovu obalu. Odlomak 3 naknadjuje se sledećom odredbom: Mirovni ugovori, oni ugovori s drugim državama, koji se odnose na predmete izdavanja državnih zakona, trebaju odobrenje saveznog veća i državnog sabora. Time je osigurano potpuno sudelovanje narodnog zastupstva pri odlukama o ratu i o miru.

* Prekano dolazi takodjer Madžari k pamoti. „Narodni Politika“ piše: Grof Tisza pogoreo je u Jugoslaviju. A Wekerle ne zna si saveta pred potopom, koji se valja na madžarski imperializam. Ne zna ništa glupanj proti nama nego to, da se Slovaci u nekojim stolicama izjavljuju proti prisajedinjenju k češkoj državi! Zašto ne bi madžarsk gospodstvo sateralo nekakav „slovački“ protest Ta izdaje vlada i dnevnik „slovački“, cene „Slovačke Novine“ u Pečti, kojima Slovaci vele „Slonovine“. Ove i ostale vladine novine u slovačkom jeziku veličaju — razume se — Magyaroszág i madžarski „vitezski“ narod. No zašto je madžarska vlada počela „Slov. Dennik“, koji je branio češkoslovačko jedinstvo! Zašto je uapsila dr. Srobára, koji je govorio na istorijskoj skupštini slovačkog puka u Lipovskom Sv. Mikulašu, gde je prihvacen manifest za češkoslovačko jedinstvo u duhu samoodređenja naroda? Zašto ga je internovala nakon njegovog povratka sa praških svečanosti Narodnog divadla i uvela istragu protiv ostalih sudionika s pesnikom Hylezdoslavom? Uzaludina su obećanja i nasilja madžarska. Približava se trenutak, kad će tomu svemu biti odzvorenjeno!

* Promene na turskoj vladi. Iz Carigrada se javlja 14. o. m.: Ministarstvo Talaat Bey odstupilo je. Novo je ministarstvo preuzele poslove. Veliki vezir i istodobno ratni ministar jest Izet-paša, ministar unutrašnjih posala Fechi Bey (blivši turski poslanik u Sofiji), mornarički ministar Renf Bey, zapovednik turske ratne ladje „Hamidiye“ za balkanskog rata, ministar financija Džavid Bey. Ministar izvanjskih posla nije još imenovan. Poslove izvanjskog ministarstva vodiće za sada Navi Bey, bivši turski poklolar u Rimu.

* Strah pred boljevičkim pokretom. „Pester Lloyd“java iz Berlina, da bi Nemačka bila sklona uz stanovite uvete isprazniti zapadnu frontu. Sto se tiče istočne fronte upozorava se, da sveopći evropski

interesi čine potrebnim, da bi fronta ostala zapo sednuta i nadalje, jer bi se njenim ispraznjenjem omogućilo raširenje boljevičkog pokreta po celoj Evropi.

* Neuspeli atentat na grofa Tiszu. Prekjucen, dok je automobil grofa Tisze čekao pred parlamenatom, približavao se automobilu neki dečak revolverom u ruci. Medutim je momku izbio loš, iz ruke revolver, pre nego li je mogao ispaliti dečak je bio na to uapšen.

Domaće vesti.

Istarcem učiteljstvu. Sa strane „Odbora za promicanje učiteljskih interesata“ u Pazinu javlja se, svim učiteljskim licima, da je isti na svojim odobrskim sednicama dne 6. i 13. oktobra o. g. zaključio sledeće: 1. Predložiti měsnom školskom veću a) povećanje paušala i to za 1-razrednice na 300 K (bez drva), za 2-razrednice na 450 K, a za hrv. pučku školu u Pazinu (koja ima 9 razreda) na 750 K; b) povećanje paušala za vodu i to na 20 K mesečno za svako učiteljsko lice bez obzira na to ima li to lice upravu u rukama ili ne; c) povlažanje stanarine za 100 %, a ne samo za 25 %. Napokon 2. Zatražiti od „Općinske aprovizacije“ (u Pazinu): a) dvostruki obrok hrane, b) plaćanje iste uz sružnu, barem polovičnu cenu. — Daje se to na znanje svemu učiteljstvu Istre, da se svaki pojedini čim pre obrati na svoje mesne vlasti sa jednakim predlozima.

Za odelo i rublje za manje Imućne. Općinski ured saopćuje, da se kot tvrtke Steiner uz iskaznicu A (manji Imućni), koja se ima podignuti u sobi br. 15 u općinskem uredu, prodaje sledeća roba: 60 komada pletenih prsluka za muške po K 17:60, 6 komada pletenih prsluka za ženske po K 19:40, 140 muških odela gotovih po K 69:20, 73:—, 60 muških odela za zgodoviti po K 2:—, 200 para muških gaća po K 23:50, 35 ženskih suknji po K 39:50 i 47:10, 400 para ženskih čarapa po K 3:90, 50 para muških čarapa po K 4:50, 20 komada ponjava iz flanela po K 10:—, 80 komada ponjava podplatima po K 2:—, 80 para cipele sa drvenim C. kr. tvrdjavnim poverenik: Hohenbruck, v. r.

Dobrovoljni doprinosi.

Mlodari za našu srednju školu. Preko uprave našeg lista darovano K 50:—, sakupljenih na venčanom pиру dražesne gospodice Marice Učeta sa gosp. Ivanom Cvitanovićem u Vintinjanu. Mladićima bilo u stotinu dobrih časa. Eyala ključnim svatovima!

Za našu srođad. Položeno je preko uprave našeg lista K 15:—, sakupljenih na sabirnom arku 3241. Daljnje doprinose i imena darovatelja, obeleđani čemu naknadno.

U fond „Hrvatskog Lista“ položeno je sledeće: Jadranska banka u Trstu K 200:—. Gosp. Ivan Grakolić, šumar iz Medulinu K 10:—. Gosp. N. Mečar K 20:—. U počast uspomene blagopokojnog Frana Žica, po K 5:—: gosp. Alois Klosterhuber-Marko Baraćevac. — Gosp. Stuparić K 20:—. mesto nadgrobnog venca pok. Olinu Sternicki Valcrocijata. Vrednim darovateljima budi srdačna hvala.

Mali oglascnici

Redartsveni odio prima u službu kao kancelarijek vježbenika šesnaestogodišnjeg mladića, koji pozna zemaljske jezike. Po itati se na Tegelhoffovom trgu br. 3 II. soba br. 1

Prodaje se kaput za gospodje za K 80:— kod vrata u Urs de Margina broj 41 od 3-6 posle podne.

Prodaje se stedičnik, krevet i nočni ormar u ulici Medulinu 42.

Prodaje se 300 raznili staklenica u ulici Lazaric 5, od 2-4 popodne.

Prodaje se dobra krava mješkarica i dvojica u ulici Sofije Hohenberg broj 33.

Rabljeno pokućstvo kupuje i prodaje tvrtka Filip Barbatić Šišančka ulica.

Setite se naše Družbe!

CENA listu: U za čitavu god. za polugodište za tromesecu K 4:—, u daju 16 ili pojeti OGLESI primi upravu lista trgovac Tisak Jos. K.

zadina

Beč, 17.

Njegovo c. i. k.

je najmilosnije

Mojim

Otkako se neuornorno, kako te im pokazao plemena, nesmraviti plodonos duhovno i gospodarsko stojanje. Junasratne i nevolje domovinu. Teda ratni častan mir moču Božjom.

Bez oklev

domovine na r

uzdanljim teme

moraju stoga b

ispunjenu. Odi

bodno suradjiv

koja su prisvoj

rovnoj ponudi.

roda, postane

svakog plemena

državnu zajednicu

Austrije sa ne

time biti prejudi

hiva po želji sv

preuređenje, k

tegritet zemalja

nacionalnoj po

ali ona će delo

terese te im da

životna potreba

potrebno ujedin

zadaće, što će

ovo preuređenje

ostaju postojeci

terese, neprome

nalog, da bezod

Pozivljem

dijenje nova drž

sudeluju kod v

veća biti sastavl

u carevinskom v

rese naroda među

vladom.

Neka dakle

naroda, koji ju r

kao savez s